

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ: της 13 Απριλίου 1929

Περί επικινδύνων οικοδομών.
(ΦΕΚ 153/Α/22-4-29)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντας υπόψη τας διατάξεις του από 17 Ιουλίου 1923 Ν.Δ/τος «περί σχεδίων πόλεων, κωμών, και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών», απεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Διακρίνονται τέσσαρας περιπτώσεις επικινδύνων οικοδομών, επικίνδυνοι από απόψεως στατικής και δομικής, από απόψεως υγιεινής, από απόψεως ασφαλείας κατά του πυρός, και από απόψεως κυκλοφορίας του κοινού εις το εσωτερικόν χώρων συναθροίσεως.
2. Οικοδομή και εν γένει κατασκευή τις θεωρείται επικίνδυνος από απόψεως στατικής και δομικής (κοινώς ετοιμόρροπος) όταν λόγω ανεπαρκούς ή κακής θεμελιώσεως, κακής ποιότητος δομήσεως, υποσκαφής ή διαβρώσεως υπό υδάτων ή ετέρων υγρών, ακαταλλήλου διατάξεως ή συνδέσεως ή ανεπαρκών διαστάσεων των στοιχείων αυτής δεν παρουσιάζει εν όλω η εν μέρει την απαιτουμένην δια το φορτίο, τα οποία θα βαστάζει, και εν γένει τον προορισμόν της ασφαλείας. Δι' ας περιπτώσεις δεν έχει εκδοθεί ειδικός κανονισμός ασφαλείας (ήτοι όρια ασφαλείας υλικών, τηρητέοι κανόνες υπολογισμού, όριο ποιότητος και επεξεργασίας και εφαρμογής υλικών κανόνες δομήσεως και δοκιμαί υλικών και κατασκευών), λαμβάνονται υπ' όψιν τα γενικώς εν τη επιστήμη ισχύοντα εν σχέσει προς την ειδικήν φύσιν και επεξεργασίαν των υλικών και τον τρόπον δομήσεως της υπο έλεγχον κατασκευής. Οσάκις υφίστανται σαφείς ενδείξεις του κινδύνου εκδηλούμεναι δια σημαντικών καθιζήσεων, παρεκκλίσεων, αποσυνθέσεων μαζών τοιχοποιίας, ρωγμών δηλωτικών στατικής ανεπάρκειας εις σημείον επικίνδυνον, ο κίνδυνος θεωρείται ως άμεσος και η κατασκευή χαρακτηρίζεται κοινώς ως επικινδύνως ετοιμόρροπος. Το αυτό ισχύει και οσάκις δεν υπάρχουν μεν τοιαύται εξωτερικαί ενδείξεις, αλλά εκ του υπολογισμού ή του τρόπου δομήσεως (δια τα υπο εκ εκτέλεσι έργα) ή της επενεργείας ωρισμένων γνωστών αιτίων προκύπτει αναμφισβήτητος η ύπαρξις του κινδύνου.
Εις την περίπτωσιν του παρόντος άρθρου υπάγονται και τα ζητήματα ασφαλείας του εις τους κοινοχρήστους χώρους κυκλοφορούντος κοινού, ήτοι βαθμίδες εισόδων και εξώσται και εν γένει επικίνδυνοι αρχιτεκτονικαί προεξοχαί.
3. Κτίριον ή διαμέρισμα αυτού θεωρείται επικίνδυνον από απόψεως υγιεινής, όταν δεν πληροί τους σχετικούς όρους ους καθορίζει ο οικοδομικός κανονισμός.
4. Κατασκευή τις η διαμέρισμα αυτής θεωρείται επικίνδυνον από απόψεως ασφαλείας κατά του πυρός, όταν δεν πληροί τους σχετικούς όρους ους καθορίζει οικοδομικός κανονισμός. Εξαιρετικώς δια τους χώρους συναθροίσεως του κοινού, αφ' όσον δεν έχει εκδοθεί ειδικός κανονισμός ασφαλείας κατά του πυρός, εφαρμόζονται τα κατά την κρίσιν της άρχης ενδεικνυόμενα μέτρα κατ' αναλογίαν προς τα αλλαχού ισχύοντα.
5. Χώρος συναθροίσεως του κοινού θεωρείται επικίνδυνος από απόψεως κυκλοφορίας του κοινού, όταν δεν πληροί τους απαιτουμένους, όρους δια την άνετον και ασφαλή κυκλοφορίαν του κοινού εντός αυτού, την άνετον παρακολούθησιν των εν αυτώ θεαμάτων και ακροαμάτων κλπ και την ταχείαν και ασφαλή εκκένωσιν εις περιπτώσεις αιφνιδίας ανάγκης. Εφ' όσον πάντα ταύτα δεν προβλέπει ειδικός κανονισμός, η αρχή δικαιούται να προβαίνει εκάστοτε εις την ρύθμισιν των κατά την κρίσιν της.

Άρθρο 2

1. Πας πολίτης δικαιούται να καταγγέλλει την πιθανολογουμένην ύπαρξιν κινδύνου εις τας οικοδομάς, η δε αστυνομική αρχή και η επί της εφαρμογής του σχεδίου υπηρεσία

δικαιούνται να θέτουν υπο έλεγχον προς εξακρίβωσιν υπάρχοντος τυχόν κινδύνου πας κατασκευάσματα, είτε αποπερατωθέν είτε υπο κατασκευήν διατελούν.

2. Εν πάση περιπτώσει αρμοδία δια την ενάσκησιν του ελέγχου ως προς τον υφιστάμενον κίνδυνον κατασκευών είναι η επί της εφαρμογής του σχεδίου τεχνική υπηρεσία, εις ην και πρέπει να παραπέμπεται πάσα σχετική καταγγελία ή αίτησις, η δε αστυνομική αρχή οφείλει να επιβάλλει την εκτέλεσιν των υπο της υπηρεσίας ταύτης αποφαινομένων κατά το παρόν διάταγμα.

3. Οσάκις ο ιδιοκτήτης ή μισθωτής ακινήτου ζητεί τον έλεγχον αυτού υπο της αρχής από απόψεως ασφαλείας δια μελετωμένας εργασίας δομήσεως (οίον προσθήκας ορόφων, μεταρρυθμίσεις, κατεδαφίσεις μεσοτοιχών κλπ) ή δι'επαύξησιν της φορτώσεως αυτού οπωσδήποτε, οφείλει να συνυποβάλλει μετά της αιτήσεως του και σχετικήν έκθεσιν εξετάσεως της κατασκευής υπο δύο ιδιωτών πολιτικών μηχανικών, διπλωματούχων ανωτάτων ανεγνωρισμένων υπο του Κράτους τεχνικών σχολών, και όσα η υπηρεσία θεωρήσει αναγκαία σχετικά διαγράμματα, εκτελών εν ανάγκη ίδια δαπάνη και φροντίδι πάσαν απαιτουμένην δοκιμαστικήν εργασίαν.

Άρθρο 3

1. Εις κτίρια επικίνδυνα από απόψεως υγιεινής ή ασφαλείας κατά του πυρός επιβάλλεται η άρσις του κινδύνου ή τα εκ της τυχόν μη τοιαύτης άρσεως αναγκαστικά μέτρα, εφόσον ο οικοδομικός κανονισμός προβλέπει ρητώς τούτο δια την υπο έλεγχον περίπτωσιν. Εάν όμως ο κίνδυνος υφίσταται ως προς την ασφάλειαν της κατασκευής υπο απόψεως στατικής ή δομικής ή από οιασδήποτε απόψεως εις χώρους συγκεντρώσεως του κοινού, η άρσις αυτού και τα εκ της τυχόν μη άρσεως μέτρα επιβάλλονται αμέσως εις πάσαν περίπτωσιν άνευ ουδεμιάς εξαιρέσεως.

Άρθρο 4

1. Η επι του ελέγχου του κινδύνου υπηρεσία (ο υπο του νομομηχανικού ή προϊσταμένου του επι της εφαρμογής του σχεδίου ή του προϊσταμένου των υποτεταγμένων αυτώ γραφείων οριζόμενος τεχνικός υπάλληλος), κατόπιν καταγγελίας ή αιτήσεως ή ειδοποιήσεως υπο της αστυνομικής αρχής ή και οίκοθεν ενεργούσα, προβαίνει εις την αυτοψίαν προς εξακρίβωσιν του κινδύνου, συντάσσουσα περί τούτου σχετικήν έκθεσιν (πρωτόκολλον). Εάν πρόκειται περί λίαν μεμακρυσμένου από της έδρας της τεχνικής υπηρεσίας μέρους και η συγκοινωνία είναι δυσχερής, η αστυνομική αρχή εν συννενοήσει μετά του προέδρου της κοινότητος δύναται να αναθέσσει τον έλεγχον και εις οιονδήποτε άλλον μηχανικόν, εν ελλείψει δε τοιούτου και εις δεδοκισμένης ικανότητος εμπειροτέχνην εκ των πλησιεστέρων εις το υπο έλεγχον ακίνητον ευρισκομένων. Ούτοι υποχρεούνται εις την σύνταξιν της εκθέσεως, ήτις παραδίδεται εις την αστυνομίαν, η οποία συν τη κοινοποιήσει αντιγράφου αυτής εις τους ενδιαφερομένους κατά τας διατάξεις του άρθρ.5 διαβιβάζει το πρωτότυπον εις το γραφείον της ως άνω τεχνικής υπηρεσίας. Τα των ενστάσεων και αναθεωρήσεως των ούτω συντασσομένων εκθέσεων υπάγονται εις τας γενικάς διατάξεις του άρθρ.5 και εφεξής:

2. Η ως άνω έκθεσις πρέπει να διασαφηνίζει το εξετασθέν ακίνητον και να καθορίζει το είδος και την έκτασιν του κινδύνου, ως επίσης και λεπτομερώς τα εφαρμοστέα προς άρσιν αυτού μέτρα, το αναγκαίον η ου της εν όλω ή εν μέρει εκκενώσεως των διαμερισμάτων δια την πραγματοποίησιν των μέτρων τούτων, και την προθεσμίαν εντός της οποίας πρέπει ταύτα να αρθρώσι (αναλόγως του βαθμού του κινδύνου). Εάν η αυτοψία διαπιστώσει ότι πρόκειται περί κινδύνου αναγομένου εις την ασφάλειαν κατά του πυρός η εις την κυκλοφορίαν χώρων συναθροίσεως του κοινού κα τα επιβλητέα προς αποσόβησιν αυτού μέτρα δεν προβλεπονται υπο ειδικού οικοδομικού κανονισμού, τότε η έκθεσις παραπέμπει την εξέτασιν του ζητήματος εις την κατά το άρθρ. 8 παρ. 1 επιτροπήν. Η έκθεσις, πλην των άλλων, πρέπει να μνημονεύει, εάν η κατεδάφισις επιβάλλεται λόγω αποκλεισμού των επισκευών (ίδε επομένην παρ.3), ως επίσης να ορίζει σαφώς και λεπτομερώς τας συνεπείας των ένα αυτή υποδεικνυομένων (παρ.4 του παρόντος άρθρου).

3. Δια την αποτροπή του κινδύνου πρέπει να υποδεικνύονται τα ηπιώτερα κατά προτίμησιν μέτρα, οίον επισκευαί, ενισχύσεις, μεταρρυθμίσεις, προσθήκαι κλπ. εν εσχάτη δε ανάγκη οριστικά κατεδαφίσεις. Πάντως αι υποδεικνύομεναι εργασίαι πρέπει να επιτρέπωνται υπο των κειμένων διατάξεων (π.χ. περίπτωσις μη επισκευής αλλά κατεδαφίσεως επισκευασίμου μεν αλλά ρυμοτομουμένου επικινδύνου τμήματος κτιρίου) ή του οικοδομικού κανονισμού, εις περίπτωσιν δε κατεδαφίσεως μεσοτοιχίου προς ανοικοδόμησιν ασφαλεστέρου και των εκ ταύτης συνεπειών (Κεφάλαια XVI και XVII οικοδ. Κανονισμού) να επιβάλλεται μόνιμος τρόπος αποσοσβήσεως του κινδύνου και ουχί πρόχειρα μέτρα. Ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να εφαρμόζει ταχέως και εμπροθέσμως τα εν τη εκθέσει της αυτοψίας υποδεικνύομενα μέτρα, δικαιούμενος να πραγματοποιεί και ριζικώτερα τοιαύτα. Εφ' όσον το ακίνητον διατελεί υπο αναγκαστικούς όρους μισθώσεως, τα ριζικώτερα καθ' υπέρβασιν των υποδεικνυομένων μέτρα εφαρμόζονται εφ' όσον οι εν λόγω όροι επιτρέπουσι το τοιούτον και κατά τας σχετικές περί αυτών διατάξεις.

4. Μη πραγματοποιούντος του ιδιοκτήτου εμπροθέσμως την εφαρμογήν των εν τη εκθέσει υποδεικνυομένων μέτρων, τότε η αστυνομική αρχή, καθ' υπόδειξιν κατά την ανωτέρω παρ.1 τεχνικής υπηρεσίας, προβαίνει εις άρσιν του κινδύνου, εφαρμόζουσα τα επόμενα μέτρα:

A. την αναγκαστικήν εκκένωσιν και αχρησίαν των επικινδύνων διαμερισμάτων μέχρι της οριστικής άρσεως του κινδύνου υπο του ιδιοκτήτου, εφ' όσον πρόκειται περί κινδύνου εκ των προβλεπομένων υπο των παρ.3, 4 και 5 του αρθρ. 1, και η αχρησία κρίνεται ως επαρκές μέτρον δια την αποσόβησιν του κινδύνου.

B. την αναγκαστικήν εκκένωσιν και κατεδάφισιν των επικινδύνων μερών της κατασκευής, εφ' όσον πρόκειται περί κινδύνου προβλεπομένου υπο της παρ.2 του άρθρ.1 ή και των λοιπών παραγράφων του αυτού άρθρου, εάν η κατά τα ανωτέρω αχρησία δεν κρίνεται επαρκής προς αποσόβησιν του κινδύνου.

Εάν το επικίνδυνον της κατασκευής οφείλεται εις παράβασιν ρητών διατάξεων του οικοδομικού κανονισμού, ων επεβάλλετο η τήρησις, τότε η ως άνω (περίπτωσις α') αχρησία δεν είναι επαρκής και επιβάλλεται κατεδάφισις του επικινδύνου μέρους και η προσαρμογή προς τον οικοδομικόν κανονισμόν.

Δια την ως άνω υπο της αρχής αποσόβησιν του κινδύνου δεν απαιτείται ουδεμία ειδική διατύπωσις, δικαιούται δε αύτη να αχρηστεύει η και κατεδαφίζει και μη επικίνδυνα τμήματα της κατασκευής, εφ' όσον το τοιούτον απαιτείται κατά την κρίσιν της δια την αποσόβησιν και άρσιν του κινδύνου εκ των επικινδύνων διαμερισμάτων η αποτελεί συνέπειαν της κατεδαφίσεως αυτών, της αρχής ουδεμίαν υποχρέωσιν εχούσης δια την υποσύλωσιν, ενίσχυσιν και επισκευήν της κατασκευής.

Προκειμένου περί οικοδομής διατελούσης υπο κατασκευήν ή επισκευήν η σύνταξις της κατά τα ανωτέρω εκθέσεως συνεπάγεται εν γένει αναστολήν των εργασιών μέχρι της οριστικής άρσεως του κινδύνου.

Προκειμένου περί οικοδομής διατελούσης υπο κατασκευήν ή επισκευήν η σύνταξις της κατά τα ανωτέρω εκθέσεως συνεπάγεται εν γένει αναστολήν των εργασιών μέχρι της οριστικής άρσεως του κινδύνου.

Άρθρο 5

1. Αντίγραφον της κατά το προηγούμενον άρθρον εκθέσεως κοινοποιείται υπο της τεχνικής υπηρεσίας δια της αστυνομικής αρχής εις τον ιδιοκτήτην και τους τυχόν ενοίκους. Προκειμένου περί ζητημάτων αναφερομένων εις μεσότοιχον και τας εκ τυχόν κατεδαφίσεως αυτού προς ανοικοδόμησιν συνεπειάς (Κεφάλαιον XVII οικοδ. Κανονισμού), η έκθεσις κοινοποιείται εις αμφοτέρους του γείτονας ιδιοκτήτας και τους τυχόν ενοίκους. Οι ενδιαφερόμενοι δικαιούνται να υποβάλωσιν ενστάσεις κατά της τυχόν εκθέσεως της τεχνικής υπηρεσίας εντός ωρισμένης ανατρεπτικής προθεσμίας, οριζομένης εν αυτή τη εκθέσει. Δια τον καθορισμόν της προθεσμίας ταύτης λαμβάνεται υπ' όψιν ο βαθμός του κινδύνου και η απόσπασις του τόπου εν ω το επικίνδυνον ακίνητον από της προθεσμίας ταύτης λαμβάνεται υπ' όψιν ο βαθμός του κινδύνου και η απόσπασις του τόπου εν ω το επικίνδυνον ακίνητον από της έδρας της υπηρεσίας. Η ένστασις πρέπει να υποβάλληται πάντοτε εις την συντάξασαν την

έκθεσιν υπηρεσίαν είτε απ'ευθείας, είτε δια της αστυνομικής αρχής του τόπου εν ω το ακίνητον, λογίζεται δε η χρονολογία της υποβολής της από της παραδόσεως της εις την αστυνομίαν η εις την υπηρεσίαν (εάν υπεβλήθη εις την τελευταίαν απ'ευθείας). Η εμπρόθεσμος υποβολή των ενστάσεων αναστάλλει οίκοθεν την εκτέλεσιν της εκθέσεως (πρωτοκόλλου) μέχρις εκδόσεως νεωτέρας αποφάσεως, αυτή οφείλει να ειδοποιεί εγκαίρως την αστυνομικήν αρχήν δια την αναστολήν. Ενστάσεις υποβαλλόμεναι εις το υπουργείον η ετέρας αρχάς δεν δύνανται να ληφθώσιν υπό όψιν και διαπέμπονται να ληφθώσιν υπόψιν και διαπέμπονται απλώς εις το συντάξαν την έκθεσιν γραφείον, όπερ ενεργεί επ αυτών εφ'όσον περιέλθωσιν εις τούτο εντός της τεταγμένης ανατρεπτικής προθεσμίας. Εν της εκθέσεως περί επικινδύνου οικοδομής πρέπει, συν τοι άλλοις, να καθορίζεται ο τρόπος υποβολής των ενστάσεων και να τονίζεται πως πρέπει να υποβληθώσιν αυτά, ίνα ληφθώσιν υπόψιν.

2. Υποβληθεισών κανονικώς κατά τα ανωτέρω ενστάσεων εις το συντάξαν την έκθεσιν γραφείον, τούτο επιμελείται της αναθεώρησεως αυτής. Η αναθεώρησις της αρχικής εκθέσεως πρέπει να ενεργήται πάντοτε υπο ανωτέρου τεχνικού υπαλλήλου των δημοσίων έργων, διπλωματούχου πολιτικού μηχανικού. Αν τοιοούτος δεν υπηρετή εν τω συντάξαντι την αρχικην έκθεσιν γραφείω, τότε αναθεώρησις παραπεμπεται υπο του τελευταίου εις το εις ο υπάγεται τούτο προϊσταμένον γραφείον νομομηχανικού ή σχεδίου πόλεως.

Εάν ο εις την αναθεώρησιν προβαίνων μηχανικός κατλήξει εις σύνταξιν εκθέσεως με συμπεράσματα διαφέροντα των της αρχικής, τότε αμφοτέραι αι εκθέσεις τιθένται υπόψιν του προϊσταμένου του γραφείου νομομηχανικού η σχεδίου πόλεως της περιφερείας, όστις κατόπιν αυτοψίας προβαίνει αυτοπροσώπως εις την αναθεώρησιν, εκτός εάν στερήται των κατά τα ανωτέρω προσόντων, όποτε την αναθεώρησιν ενεργεί ο αρχαιότερος εν τω γραφείω πολιτικός μηχανικός. Ομοίως ενεργείται πάντοτε η αναθέωρησις και οσάκις πρόκειται περί ενστάσεων αναφερομένων εις κίνδυνον ασφαλείας από στατικής και δομικής απόψεως: α. επι κατασκευής μονολιθικών εκ σκυροκονιάματος η εξ ωπλισμένου σκυροκονιάματος η εκ σιδήρου β. επι σοβαρών θεμελιώσεων και υποθεμελιώσεων, γ. επι των περιπτώσεων περί ων το άρθρ.2 παρ.3 και δ. επι μεσοτείχων και των εις την κατεδάφισιν και ανοικοδόμησιν αυτών εις περίπτωσιν ανεπαρκείας παρομαρτούντων συναφών ζητημάτων ασφαλείας (κεφάλαια XVI και XVII οικοδομ.κανονισμού).

3. Η αναθεωρητική έκθεσις συντάσσεται και κοινοποιείται καθ'ον και η αρχική τρόπον, επιτρέπονται δε κατ'αυτής ενστάσεις μόνον εφ'όσον πρόκειται περί των εις την προηγουμένην παράγραφον αναφερομένων τεσσάρων περιπτώσεων ασφαλείας από στατικής και δομικής απόψεως. Ο τρόπος υποβολής των ενστάσεων κατά της δευτέρας εκθέσεως είναι ο αυτός ως ανωτέρω και διαπέμπονται αυτά υπο του εις ο υποβάλλονται γραφείου εις τον αρμόδιον επιθεωρητήν δημοσίων έργων, όστις αποφαινεται επ'αυτών τελικώς.

4. Ο οικείος επιθεωρητής δικαιούται και οίκοθεν να ελέγχει τας περί αναγνωρίσεως επικινδύνων οικοδομών πράξεις των τεχνικών υπηρεσιών της περιφερείας του και να προβαίνει εις αναθεώρησιν των σχετικών εκθέσεων, αποφαινόμενος επ'αυτών τελικώς.

5. Επι των εις την ανωτέρω παρ.3 μνημονευόμενων τεσσάρων περιπτώσεων ασφαλείας από στατικής και δομικής απόψεως δικαιούνται οι ενδιαφερόμενοι να εφεσιβάλωσι την απόφασιν του επιθεωρητού εις το υπουργείον, ούτινος και ο τελευταίος δύναται, εάν κρίνει αναγκαίον, να ζητεί την επέμβασιν, εάν η απόφασις αυτού αντιτίθεται προς έκθεσιν δύο ιδιωτών πολιτικών μηχανικών διπλωματούχων ανωτάτων ανεγνωρισμένων τεχνικών σχολών, συντασσομένων φροντίδι των ενδιαφερομένων. Το υπουργείον αποφαινεται, αφού εξετάσει την υπόθεσιν δι'επιτροπής και δοκιμών η καθ'ον έτερον νομίσει κατάλληλον τρόπον.

Άρθρο 6

1. Πάσα οιαδήποτε δαπάνη δια τον έλεγχον των οικοδομών από απόψεως κινδύνου βαρύνει τον ιδιοκτήτην, οφείλοντα να προβαίνει εις πάσαν εργασίαν και πάσαν δοκιμήν, ην η τεχνική υπηρεσία ήθελε θεωρήσει αναγκαίαν δια τον έλεγχον. Προβαινούσης εν αμελεία αυτού της αρχής εις την αναγκαστικήν άρσιν του κινδύνου, επιβαρύνεται ούτος δια των σχετικών δαπανών, αίτινες εισπράττονται παρά του ιδιοκτήτου δι'απλών καταστάσεων κατά τας περί εισπράξεων δημοσίων εσόδων διατάξεις.

2. Εις περίπτωσιν αναγκαστικής άρσεως του κινδύνου δια παρεμβάσεως της αρχής, οι δήμοι και αι κοινότητες πρέπει να προκαταβάλλωσι τας αναγκαίας σχετικές δαπάνας και θέλουσιν εισπράττει ταύτας κατά τα ανωτέρω οριζόμενα. Εν ανάγκη δύναται να καταβάλλει ταύτας και το Δημόσιον. Πάντως η αναγκαστική άρσις του κινδύνου υπο της αρχής πρέπει να επιδιώκηται δια του οικονομικότερου τρόπου.

3. Ο ιδιοκτήτης της επικινδύνου οικοδομής καθίσταται υπεύθυνος δια πάσαν φθοράν και ζημίαν, η οποία ήθελε προξενήθη εις την ιδίαν η τας γειτονικάς ιδιοκτησίας η εις το περιεχομένον αυτών εις περίπτωσιν παρεμβάσεως της αρχής προς άρσιν του κινδύνου.

4. Εάν ο κίνδυνος οφείλεται εις παράβασιν του οικοδομικού κανονισμού, όστις έδει να τηρηθεί κατά την εκτέλεσιν του έργου, πλην της κατά το παρόν Διάταγμα παρεμβάσεως της αρχής προς άρσιν αυτού, εφαρμόζονται εν ανάγκη προς επιβολήν του οικοδομικού κανονισμού και αι περί αυθαιρέτων κατασκευών διατάξεις.

5. Κατά τας περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, ως και εις πάσαν ετέραν περίπτωσιν επικινδύνου οικοδομής, τον εκ της οποίας κίνδυνον δεν αίρει ο ιδιοκτήτης εντός της υπο της τελικής εκθέσεως τασσομένης προθεσμίας, η αστυνομική αρχή, τη υποδείξει της αρμοδίας τεχνικής υπηρεσίας, η και η τελευταία απ'ευθείας, ασκούσι την ποινικήν δίωξιν κατά του παραβάτου κατ'εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρ. 3 του Ν. 3976. Πάντως η ποινική δίωξις απαιτεί όπως η έκθεσις περί του κινδύνου καταστεί εκτελεστή λόγω μη εμπροθέσμου υποβολής η μηδόλως υποβολής ενστάσεων η εκδοθεί η επ'αυτής τελική απόφασις εις περίπτωσιν ενστάσεων, πρέπει δε αι ποινικαί αύται συνέπειαι να σημειώνται εν τη σχετική εκθέσει λεπτομερώς, προς γνώσιν των ενδιαφερομένων.

Άρθρο 7

1. Εις περίπτωσιν επικινδύνως ετοιμορρόπων κατασκευών (άρθρ. 1 παρ.2) την έκθεσιν καταρτίζει επιτροπή καταρτιζομένη κατά τα εφεξής οριζόμενα, και μετά τριήμερον από της κοινοποιήσεως αντιγράφου της εκθέσεως αυτής εις τον ιδιοκτήτην και τους ενοίκους προβαίνει η αστυνομική αρχή ευθύς αμέσως εις την κατεδάφισιν της επικινδύνου κατασκευής, αποκλειομένης οιασδήποτε ενστάσεως ή παρεμβάσεως. Εάν η επιτροπή διαπιστώσει σοβαρόν και άμεσον κίνδυνον, κατόπιν σχετικής περί τούτου μνείας εν τη εκθέσει της δύναται η εκκένωσις και κατεδάφισις να συντελεσθείπραχρήμα.

2. Η επιτροπή είναι τριμελής και συντίθεται εκ τριών πολιτικών μηχανικών εκ των τω τόπω υπηρετούντων δημοσίων υπαλλήλων, κατά προτίμησιν δε του υπουργείου της Συγκοινωνίας ως τουλάχιστον εις πρέπει ν' ανήκει εις την υπηρεσίαν των δημοσίων έργων. Εν ανάγκη τα δύο μέλη της επιτροπής δύναται ν' ανήκωσι και εις έτερα υπουργεία, μη υπηρετούντων δε τοιούτων εν τω τόπω δύναται να διορισθώσιν ως μέλη μηχανικοί των δήμων ή κοινοτήτων ή και ιδιώται εν ανάγκη. Εις περίπτωσιν επειγούσης ανάγκης και εν ελλείψει πολιτικών μηχανικών εν τω τόπω τα δύο μέλη της επιτροπής δύναται να είναι και αρχιτέκτονες ή και μηχανικοί άλλων ειδικοτήτων, εν εσχάτη δε ανάγκη και εμπειροτέχναι εκ των μάλλον δοκίμων.

3. Την επιτροπήν διορίζει ο νομάρχης εν συνεννοήσει μετά του οικείου επιθεωρητού δημοσίων έργων, δύναται δε να ορίζηται ίδια τοιαύτη δι'εκάστην περιφέρειαν, αναλόγως των αποστάσεων και των συγκοινωνιακών μέσων εκείνης, ως και να διορίζωνται πλειότερα μέλη αυτής, ώστε ανάγκης τυχούσης η σύνθεσις της να είναι πάντοτε ταχεία και εξησφαλισμένη. Ο νομάρχης, εν συνεννοήσει με τον οικειον επιθεωρητήν δημοσίων έργων, πρέπει να τηρώσι πάντοτε πίνακα των καταλληλοτέρων προσώπων της περιφέρειας των, άτινα δύναται να αποτελέσωσι μέλη τοιούτων επιτροπών, και να επιμελώνται του εγκαίρου διορισμού των μελών προς αντικατάστασιν άλλων εκλιπόντων ή καταλληλοτέρων.

4. Τα μέλη των επιτροπών πρέπει να γνωστοποιώνται εις τα γραφεία νομομηχανικών και σχεδίων πόλεων, τα υποτεταγμένα αυτοίς γραφεία και τας κατά τόπου αστυνομικάς αρχάς, καλούνται δε αύται προς ενάσκησιν των καθηκόντων των υπο της τεχνικής υπηρεσίας, ενεργούσης είτε οίκοθεν είτε κατόπιον ειδοποιήσεως. Οσάκις πρόκειται περί μερών λίαν μεμακρυσμένων της έδρας της τεχνικής υπηρεσίας και δυσχερούς συγκοινωνίας και η εκ της μεταβάσεως υπαλλήλου της τεχνικής υπηρεσίας προς διαπίστωσιν της ανάγκης συγκλήσεως της επιτροπής καθυστέρησης δύναται κτάτ ην κρίσιν της αστυνομίας, να καταστάση

αναπόφευκτον την πτώσιν του προφανώς επικινδύνου κατασκευάσματος, η αστυνομική αρχή, εν συνεννοήσει με την οικείαν κοινότητα, δύναται να προσκαλεί την επιτροπήν και να εκτελεί ακολούθως τας αποφάσεις αυτής. Κατά τας περιπτώσεις ταύτας δύναται και τα τρία μέλη της επιτροπής να αποτελούνται εξ ιδιωτών μηχανικών ή και εμπειροτεχνών εν ανάγκη. Ο ιδιοκτήτης του επικινδύνου κατασκευάσματος δικαιούται να αξιώσει παρά της υπηρεσίας, εάν προβεί οίκοθεν εις την εκκένωσιν του επικινδύνου και εις την ασφαλή περίφραξιν και προσωρινήν υποστύλωσιν αυτού, ώστε εις περίπτωσιν πτώσεως να μη διατρέξωσι κίνδυνον οι εντός αυτού και οι διαβάται.

5. Ινα είναι εκτελεσταί αι αποφάσεις των επιτροπών πρέπει να ώσιν ομόφωνοι. Τυχόν διαφωνία συνεπάγεται άμεσον επανεξέτασιν υπο της επιτροπής μετά την αντικατάστασιν τουλάχιστον των δύο μελών (εις περίπτωσιν δε ιδιωτών αυτών τούτων) αυτής. Εάν και η Δευτέρα επιτροπή διαφωνήσει, το ζήτημα παραπέμπεται εις τον οικείον επιθεωρητήν, όστις αποφαινεται τελικώς κατά τας διατάξεις του άρθρ. 5 παρ.3 κλπ

Άρθρο 8

1. Οσάκις πρόκειται περί χώρων συναθροίσεως του κοινού και τα επιβλητέα μέτρα ασφαλείας κατά του πυρός και κυκλοφορίας δεν προβλέπονται υπο ειδικού οικοδομικού κανονισμού, αποφαινεται περί αυτών ειδικώς δι'εκάστην περίπτωσην επιτροπή, καταρτιζομένη υπο της αστυνομικής διευθύνσεως και απαρτιζομένη: 1. εκ του διευθυντού της αστυνομίας, 2. εκ του προϊσταμένου του γραφείου νομομηχανικού ή σχετικού 3. ενός μηχανικού της μηχανολογικής ή ηλεκτρολογικής υπηρεσίας του Κράτους, και 4. ενός αντιπροσώπου της υγειονομικής υπηρεσίας του Κράτους. Εάν καθίσταται δυσχερής η επι τόπου σύνθεσις αύτη ως προς τα υπ' αριθ. 3 και 4 μέλη, οριζομένων ετέρων μηχανικών του Δημοσίου αντ' αυτών (κατά προτίμησιν των δημοσίων έργων), εν ανάγκη προσαλαμβανομένου και μηχανικού του δήμου, και τέλος συμπτυσσομένων των μελών εις ένα.

2. Η αστυνομική αρχή κανονίζει τας ενεργείας της βάσει των αποφάσεων της ως άνω επιτροπής, αίτινες δύναται να αναθεωρηθώσιν υπο της επιτροπής, συντιθεμένης εκ των ιδίων ή άλλων μελών, κατόπιν σχετικής αποφάσεως της αστυνομικής διευθύνσεως. Κατά των αποφάσεων της επιτροπής δεν επιτρέπεται πάντως οιαδήποτε προσφυγή εις το υπουργείον.

Άρθρο 9

1. Ειδικώς επι των ακολούθων περιπτώσεων η αστυνομική αρχή, συμβουλευομένη εν ανάγκη επι της εφαρμογής του σχεδίου τεχνικήν υπηρεσίαν, οφείλει να προβαίνει και απ' ευθείας εις την υπόδειξιν των αναγκαίων μέτρων, ή εάν ο ιδιοκτήτης παραλείψει να συμμορφωθεί εμπροθέσμως προς τας υποδείξεις της, εις την αναγκαστικήν άρσιν του κινδύνου κατά τα εν άρθρ. 4 κλπ. οριζόμενα:

A. επι παραβάσεων του οικοδομικού κανονισμού ως προς την τοποθέτησιν αποθηκών ύδατος ή φυτειών παρά κατασκευήν αποχευτικών αυλάκων και την επίστρωσιν των κοινών αυλών,
B. επι παραβάσεως του οικοδομικού κανονισμού ως προς την εγκατάστασιν καπναγωγών εντός κατοικησίων διαμερισμάτων

Γ. επι παραβάσεων του οικοδομικού κανονισμού ως προς την οίκησιν υπογείων διαμερισμάτων και την επικοινωνίαν των υπογείων μετά των λοιπών χώρων.

Δ. επι παραβάσεων του οικοδομικού κανονισμού ως προς τα εποχωρητήρια, του μόθρους, τους αγωγούς της διοχετεύσεως των υγρών των οικοδομών και των ομβρίων υδάτων, την ύδρευσιν και τας αποθήκας ύδατος και του βόθρους των ζώων

Ε. επι παραβάσεων του οικοδομικού κανονισμού ως προς την εγκατάστασιν ξυλίνων παραπηγμάτων εντός των οικοπέδων, την εγκατάστασιν εστιών επί μεσοτοιχών, την απομόνωσιν των χώρων εν οίς γίνεται χρήσις πυρός εις καταστήματα μη χρησιμοποιούντα εύφλεκτα υλικά και την εγκατάστασιν θερμοαστρών

Σ. επι παραβάσεων του οικοδομικού κανονισμού ως προς τας ανιούσας και κατιούσας βαθμίδας, τους εξώστας (ως προς την προεξοχήν των πέραν της οικοδομικής γραμμής), τα

προστεγάζματα, τους επί κοινοχρήστων χώρων φωταγωγούς υπογείων και εν γένει την ρήσιν των υδάτων επι των μεσοτοιχών

Z. επι παραβάσεων του οικοδομικού κανονισμού ως προς τας επενδύσεις της περιοχής των οικοπέδων, εν οίς εκτελούνται οικοδομικά εργασία, την εγκατάστασιν των εργοταξίων, την απόθεσιν των προϊόντων εκσκαφής και των υλικών δομήσεως, την υποστήριξιν των ορυγμάτων και την διάρκειαν παραμονής των, την εξασφάλισιν των γειτόνων από οχλήσεως και ζημιών εκ καπνών, αναθυμιάσεων, θορύβου, αποχετεύσεων, εκρήξεων κλπ

H. επι παραβάσεων του οικοδομικού κανονισμού η των κατά το οικείον άρθρον διατασσομένων ως προς την ασφάλειαν κατά του πυρός και από απόψεως εσωτερικής κυκλοφορίας εις χώρους συναθροίσεως του κοινού.

2. Ο υπόχρεος δια την άρσιν του κινδύνου κατά τας ανωτέρω περιπτώσεις, ευθύς ως ειδοποιηθεί προς τούτο υπο της αστυνομικής αρχής και εντός της εν τη ειδοποιήσει οριζομένης προθεσμίας, δικαιούται να υποβάλλει ένστασιν, η οποία γίνεται δεκτή και εξετάζεται μόνον εφ' όσον υποβληθεί εις αυτήν την ειδοποίησασαν αστυνομικήν αρχήν, άλλως τυγάνει απαράδεκτος. Αι κανονικώς υποβληθείσαι ενστάσεις διαβιβάζονται εις την επι της εφαρμογής του σχεδίου τεχνικήν υπηρεσίαν, η οποία αποφαινεται επ' αυτών ανεκκλήτων και συμφώνως τη αποφάσει αυτής η αστυνομική αρχή ενεργεί τα περαιτέρω δια την άρσιν του κινδύνου υπο του υποχρέου. Κατά των ειδοποιήσεων των ενεργειών τούτων της αστυνομικής αρχής και των σχετικών αποφάσεων της τεχνικής υπηρεσίας αποκλείεται, οιαδήποτε προσφυγή εις οιονδήποτε προϊσταμένην της τεχνικής υπηρεσίας και της αστυνομίας αρχήν και εις το υπουργείον αυτό έτι.

3. Επί των ανωτέρω περιπτώσεων η μεταξύ αστυνομίας και τεχνικής υπηρεσίας συνεννόησις πρέπει να διεξάγεται κατά τον απλούστερον και συντομώτερον τρόπον, πάντως δε η τεχνική υπηρεσία οφείλει και οίκοθεν να υποδεικνύη εις την αστυνομικήν αρχήν τας περιπτώσεις ταύτας και τον τρόπον της επεμβάσεως της.

4. Επι παραβάσεων ως προς το είδος και τον αριθμόν των διατηρητέων εις τας πόλεις ζών η αστυνομική αρχή ενεργεί κατά τας υποδείξεις της αρμοδίας υπηρεσίας υγιεινής, αποκλειομένης οιασδήποτε ενστάσεως κατά των ενεργειών αυτής.

Άρθρο 10

1. Επι προσβάσεων του οικοδομικού κανονισμού αναγομένων εις την κατασκευήν διεξόδων προς επικοινωνίαν των εσωτερικών οικοδομών ως προς τας διαστάσεις και το άφλεκτον αυτών, την κατάλληλον διασκευήν των υπογείων δια την κατά την ημέραν διαμονήν ανθρώπων, την ειδικήν διασκευήν του δαπέδου και των υπογείων των τοιχωμάτων χρησιμοποιουμένων δι' αποθήκας ή καταστήματα και των υπό κατασκευής των ισογείων διαμερισμάτων τα διαμερίσματα και τας ειδικάς εγκαταστάσεις των ζών της κατασκευήν αφλέκτων τοίχων, την επικάλυψιν των στεγών δ' αφλέκτου υλικού την διάταξιν των καπνοδόχων από απόψεως ασφαλείας κατά του πυρός, την υπερύψωσιν των μεσοτοιχών υπερ τας στέγας, τα ανοίγματα και τας εντοιχίσεις επι των μεσοτοιχών υπερ τας στέγας, τα ανοίγματα και τας εντοιχίσεις επι των μεσοτοιχών, τον τρόπον κατασκευής των κλιμάκων κλιμακοστασιών και διαδρόμων και τας διαστάσεις αυτών, τα πατώματα και τας στέγας, τα ελάχιστα ύψη ορόφων, τα αρχιτεκτονικά και λοιπάς εν γένει προεξοχάς των κτιρίων (πλην των εν αρθρ. 9 παρ.1 στοιχείον Σ' αναφερομένων), τα επι κοινοχρήστων χώρων ανακουφιστήρια και λοιπάς επιτρεπομένας κατασκευάς (από απόψεως υγιεινής και ασφαλείας), τα ικριώματα εν γένει, την διάρκειαν των ικριωμάτων κλπ. επι των υλών κατά τας εξορύξεις, την εγκατάστασιν κινητήρων κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών έργων, την ποσότητα φωτισμού και αερισμού των διαμερισμάτων διημερεύσεως και διανυκτερεύσεως και τα ελάχιστα όρια επιφανείας και όγκου αυτών και την επικάλυψιν των εσωτερικών αυλών, αποκλείεται οιαδήποτε Τρίτη αναθεώρησις υπο του επιθεωρητού (άρθρ.5 παρ.3), θεωρουμένων απαραδέκτων οιονδήποτε ενστάσεων κατά της αναθεωρητικής εκθέσεως, περί ης το άρθ. 5 παρ.2, ούσης ανεκκλήτου.

2. Επί παραβάσεων του οικοδομικού κανονισμού, ή των κατά το άρθρ.8 διατασσομένων ως προς την ασφάλειαν από απόψεως στατικής και δομικής χώρων συναθροίσεως του κοινού, επιτρέπεται κατά εξαίρεσιν η άμεσος εφαρμογή του μέτρου της αχρησίας βάσεις της κατά το

άρθρ.4 παρ.1 αρχικής εκθέσεως, με την επιφύλαξιν της εφαρμογής των ριζικωτέρων μέτρων μετά την πλήρη εξάντλησιν της κατά το παρόν διάταγμα διαδικασίας και ελέγχου.

Άρθρο 11

1. Παν γραφείον της εξωτερικής υπηρεσίας δημοσίων έργων, διαχειριζόμενον τα κατά το παρόν διάταγμα ζητήματα, οφείλει να υποβάλλει εις το υπουργείον την πρώτην εκάστου μηνός πίνακα δηλωτικών των ενεργειών αυτού επι επικινδύνων οικοδομών κατά τον προηγούμενον μήνα ήτοι πίνακα διαλαμβάνοντα εν περιλήψει και κατά πόλεις:

α. το ονοματεπώνυμον του ιδιοκτήτου της επικινδύνου κατασκευής

β. την θέσιν αυτής (οδός, αριθμός, κλπ)

γ. το είδος της κατασκευής (κατοικία, κατάστημα, περιτοίχισμα, εξώστης κλπ).

δ. Το είδος του κινδύνου (π.χ. κίνδυνος πτώσεως λόγω κακοτέχνου δομήσεως, η λόγω ανεπαρκών διαστάσεων, κίνδυνος υγείας λόγω οικήσεως του υπογείου, κίνδυνος πυρκαϊάς λόγω ξυλίνου μεσοτοίχου κλπ)

ε. τας γενομένας ενεργείας (π.χ. κατηρτίσθει και εκοινοποιήθη αρχική έκθεσις, η κατόπιν ενστάσεων διετάχθει αναθεώρησις, περεπέμφθη εις επιθεωρητήν προς έλεγχον, ή ήρθε ο κίνδυνος υπο του ιδιοκτήτου, η μη συμμορφωθέντος του υποχρέου προς τας υποχρεώσεις του ήρθη ο κίνδυνος υπο της αρχής δια κατεδαφίσεως κλπ).

Προκειμένων περιπτώσεων, καθ'άς προβλέπεται υπο του παρόντος προσφυγή εις το υπουργείον, το οικείον γραφείον μετά την έκδοσιν της αποφάσεως του επιθεωρητού (άρθρ.5 παρ.4) και ασχέτως προς τον άνω πίνακα οφείλει να υποβάλλει ευθύς αμέσως εις το υπουργείον αντίγραφα της αρχικής εκθέσεως και των μετέπειτα αναθεωρητικών, της αποφάσεως του επιθεωρητού και τας ενστάσεις των ενδιαφερομένων μετά των τυχόν εκθέσεων ιδιωτών μηχανικών.

2. Επί των περιπτώσεων καθ'άς απλοποιουμένης της διαδικασίας ενεργεί απ'ευθείας η αστυνομική αρχή (άρθρ.9) οφείλει αύτη να υποβάλλει εγκαίρως εις την υπηρεσίαν επι της εφαρμογής του σχεδίου της περιφέρειας της σημείωμα περί των εκάστοτε σχετικών πεπραγμένων, τα οποία πρέπει επίσης να σημειώνται εις τον κατά την προηγούμενην παράγραφον πίνακα.

Άρθρο 12

1. Το παρόν Δ/μα εφαρμόζεται ασχέτως προς την ύπαρξιν ή ου σχεδίου ρυμοτομίας.

2. Ο επί της Συγκοινωνίας Υπουργός δι'αποφάσεών του, εκδιδομένων εκάστοτε, κανονίζει πάσαν λεπτομέρειαν του παρόντος διατάγματος, διακιούμενος εν ανάγκη να υπαγάγει εις την απλήν διεδικασίαν των αρθρ.9 και 10 ετέρας περιπτώσεις, ως επίσης και να απλοποιεί έτι μάλλον την του παρόντος διαδικασίαν:

3. Η ισχύς του παρόντος διατάγματος άρχεται μετά ένα μήνα από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταργουμένων από ταύτης των κάτωθι διαταγμάτων
1. από 20 Σεπτεμβρίου 1852 «περί κατεδαφίσεως επισφαλών οικοδομών» 2. από 16 Οκτωβρίου 1852 «περί των εξόδων κατεδαφίσεως επισφαλών οικοδομών, 3. από 9 Νοεμβρίου 1867 «περί αρμοδίων προς χαρακτηρισμόν των ετοιμορρόπων οικοδομημάτων», ως και πάσα ετέρα γενική ή ειδική διάταξις αντικειμένη εις τας διατάξεις του παρόντος.

Εις τον Ημέτερον επί της Συγκοινωνίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 13 Απριλίου 1929

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ο επί της Συγκοινωνίας Υπουργός
Α. Χρηστομάνος